

Муниципальное бюджетное
общеобразовательное учреждение
«Аргадинская средняя
общеобразовательная школа им.
А. Б. Будаина»

Нютагай засагай бюджетэй
юрэнхы болбосоролой
эмхи зургаан «Аргатын
А.Б. Будаинай нэрэмжэтэ юрэнхы
болбосоролой дунда нургуули»

671634, Республика Бурятия, Курумканский район, улус Аргада,
улица Ленина 14. тел./факс: 8(30149) 93631, тел. 8(30149)93638

671634, Буряад Улас, Хурамхаанай аймаг, Аргата улас,
Ленинэй гудамжа, 14. утас./факс: 8(30149) 93631, утас.
8(30149)93638

Рассмотрено

Руководитель МО
_____/Д.Р.Раднаева/
ФИО

Протокол № ____ от
«__» _____ 2023г.

Согласовано

Заместитель директора по
УВР МБОУ «Аргадинская
СОШ»

_____/Я.Х.Лосолова/
ФИО
«__» _____ 2023г.

Утверждено

Директор
МБОУ «Аргадинская
СОШ»

_____/Э.Ц.Раднаев/
ФИО
Приказ № ____ от
«__» _____ 2023г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родному (бурятскому) языку

2 класс
102ч

Составитель: Раднаева Д.Р.,
учитель начальных классов

с. Аргада
2023-2024 учебный год

Раздел 1. Тайлбари бэшэг

Рабочая программа по учебному предмету «Бурятский язык» составлена для учащихся 2 класса МБОУ «Аргадинская СОШ им.А.Б.Будаина» в соответствии:

С правовыми документами федерального уровня:

«Буряад хэлэн» гэхэн курсын ажалай программа хадаа Россиин Федерациин хуралсалай Министерствын тогтоолнууд дээрэ үндэхэлжэ зохёогдоһон хуралсалай программа болоно:

-Федерального закона «Об образовании в Российской Федерации» от 29.12.2012 г. (п.22 ст.2 ч.1.5, ст.12.ч.7 ст.28, ст.30 п.5 ч.3 ст.47, п.1 ч.1 ст.48);

-Закона Республики Бурятия от 13.12.2013 № 240-V «Об образовании в Республике Бурятия»;

-Закона Республики Бурятия от 10 июня 1992 г. №221-ХП«О языках народов Республики Бурятия» (с изменениями и дополнениями);

-Письмом департамента государственной политики в сфере общего образования Минобрнауки РФ от 28.10.2015 №08-1786 «О рабочих программах учебных предметов».

-приказа Министерства образования и науки Российской Федерации от 29.12.2014 г №1644 «О внесении изменений в приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 декабря 2010 г №1897 «Об утверждении федерального государственного стандарта основного общего образования»;

-приказа Министерства образования и науки Российской Федерации от 31.12.2015 № 1577

«О внесении изменений в федеральный государственный образовательный стандарт основного общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 декабря 2010 г. № 1897» (Зарегистрирован в Минюсте России 02.02.2016 № 40937);

-Федеральных перечней учебников на 2017/2018 учебный год (утверждены приказом Минобрнауки России от 31 марта 2014 г №253 (ред. от 08.06.2015)с изменениями на 26 января 2016 года «Об утверждении федерального перечня учебников, рекомендуемых к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования»);

- СанПиНа 2.4.2.2821-10 "Санитарно-эпидемиологические требования к условиям и организации обучения в общеобразовательных учреждениях"» (утверждены постановлением Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 29 декабря 2010 г. №189, зарегистрированным в Минюсте России 3 марта 2011 г., рег.номер 19983)

-Постановление главного государственного врача РФ от 30.06.2020 г. №16 «Об утверждении санитарно-эпидемиологических требований к устройству, содержанию и организации работы образовательных организаций и других объектов социальной инфраструктуры для детей и молодежи в условиях новой коронавирусной инфекции (COVID-19)».

--Постановление правительства РБ от 23 июня 2014 г. №289 «Об утверждении Государственной программы РБ «Сохранение и развитие бурятского языка в Республике Бурятия» (с изменениями на 23 октября 2018 года);

-Постановление правительства РБ от 12 марта 2009 г. №80 «О концепции развития бурятского языка»;

- Постановление правительства РБ от 2020 г. № «Об утверждении Государственной программы РБ «Сохранение и развитие бурятского языка в Республике Бурятия» (на 2021-2020 гг.)

-приказа Министерства образования и науки Российской Федерации от 29.12.2014 г №1644 «О внесении изменений в приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 декабря 2010 г №1897 «Об утверждении федерального государственного стандарта основного общего образования»;

с нормативными правовыми документами школьного уровня:

- Уставом МБОУ «Аргадинская СОШ»;

-Основной образовательной программой начального общего образования МБОУ «Аргадинская СОШ»;

-Положение о рабочей программе по ФГОС начального общего образования МБОУ «Аргадинская СОШ»

-Учебный план начального общего образования МБОУ «Аргадинская СОШ»

- 2-дохи классай «Буряад хэлэн» гэхэн ном (авторнууд Р.С, Дылыкова, Т.Б. Базаргуруева, Д.Б.Дугарова – Улаан-Удэ : «Бэлиг» хэблэл, 2018)

программын ёһоор хараалагдаһан эрдэмэй, буряад хэлэнэй теориин, методикын талаар мүнөө сагта нэбтэрүүлэгдэжэ байһан ФГОС-ой эрилтэнүүдые баримталан зохёогдоо. Ном соо хурагшадые үгүүлэл дээрэ (текст дээрэ) хүдэлгэжэ хургаха дадал ба шадабаритай болгохын тула бүлэг бүхэнэй удаа нэмэлтэ даабаринууд үгтэнхэй. Хурагшадай дүүргэхэ упражненинууд коммуникативна шэглэлтэй болгогдожо, уран захёолһоо элдэб янзын үгүүлэлнүүд оруулагдаа. Хурагшадай аман ба бэшэмэл хэлэлгэдэ, илангаяа холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэдэ анхарал хандуулагдаа. Тэрээнһээ гадна хурагшадай хэлэ баяжуулха, хэлэнэй элдэб олон үзэгдэлнүүдтэ ухаагаа гүйлгэжэ, зохёохы шэглэлтэйгээр хандаха, дүршэлыень һайжаруулха даабаринууд үгтэнхэй. Программа ориентирована на усвоение обязательного минимума, соответствующим ФГОС Министерства образования РБ. Уровень сложности- базовый. Учебный предмет «Родной язык (Бурятский язык)» является частью образовательной области «Филология».

Рабочая программа по бурятскому языку рассчитана на 68 часов в год (2часа в неделю). Срок реализации программы -1 учебный год.

Эхин хургуулида үзэгдэдэг буряад хэлэнэй **гол зорилго:** түрэл буряад хэлэн дээрэнъ бэшүүлжэ, уншуулжа, харилсуулжа хургаха; буряад хэлэн гэхэн наукай танилсуулха.

Эхин классуудта түрэл хэлэ зааха тодорхой зорилгонууд гэхэдэ:

1. Хэлэн ухаан хоёрой хоорондоо нягта холбоотой байдаг дээрэһээ үхибүүдые түрэл хэлэндэнь хургахадаа, тэдэнэй ухаан бодолые хугжөөхэ, баяжуулха.

2. хурагша бухэниие зубөөр, уран гоёор, удхыень ойлгон уншаха дадалтай болгохо.

3. Түрэл арадай ёһо заншалнуудые болон сэсэн мэргэн хургаалнуудые ойлгуулха.

4. Эхэ орондоо, түрэнһэн тоонто нютагтаа, түрэл хэлэндээ, арад зондоо, бэшэшье үндэһэтэндэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ.

5. хурагшадай аман хэлэлгы хэшээл бүхэндэ баяжуулангаа, тэдэниие эли тодоор, литературна хэлэн дээрэ хэлүүлжэ, ханал бодолыень алдуугүйгөөр, сэбэр гоёор бэшүүлжэ хургаха гэхэ мэтэ.

Раздел 2. Буряад хэлэнэй хэшээлнүүдэй дүнгүүд.

Ами бэеын дүнгүүд (личностнэ):

- эрдэм хуралсалда һайн хандасатай болохо;

- түрэлхи хэлэ үзэхэ һонирхол бүрилдэхэ;
- һуралсалай ном соо дурадхаһан шэнжэлхы ажалда һонирхол бүрилдэхэ;
- амжалта туйлаха шалтагаанууды мэдэрхэ;
- хүнэй сэдхэлэй болон бодолнуудайнь юртэмсэ ойлгохо, бодомжолхо;
- хүнэй үйлэ хэрэгтэ өөрын сэгнэлтэ үгэхэ шадабаритай болохо;
- түрэл арадтаа, түрэлхи хэлэндээ унтаршагүй дурлал түрэхэ.
- нигүүлэсхы һайхан сэдхэл хүмүүжүүлэгдэхэ;

Регулятивна дүнгүүд:

- һуралсалай зорилго шийдхэхэ арганууды мэдэрхэ;
- табиһан зорилгодоо тааруулан, ажал ябуулгаяа түсэблэхэ хөөрэлдөөндө хабаадалсаха;

- текстнүүдтэй хүдэлхэ үгтэһэн тусхайта тэмдэгүүды ойлгохо;
- багшын хүтэлбэри доро һуралсалайнгаа үйлэ ябаса хинаха;
- даабари дүүргэхэдээ, эдэбхи гаргаха;
- өөрынгөө шадабари, мэдэсэ зүбөөр сэгнэхэ.
- бээ даанги ажал эмхидхэхэ

Познавательна дүнгүүд:

- аман ба бэшэмэл мэдээсэл хэхэ;
- һуралсалай зорилго шийдхэхэ элдэб арганууды мэдэрхэ;
- үзэжэ байһан зүйлнүүдээ шухала ба юрын шэнжээр анализлаха;
- өөрынгөө тэмдэглэһэн шэнжэнүүдээр юумэ шэнжэлхэ, зэргэсүүлхэ, бүлэглэн хубаарилха(классифицировать);

- тобшолон гаргаха арганууды мэдэхэ;
- үзэжэ байһан үзэгдэлнүүдэй ушар шалтагаанай холбоо мэдэхэ;
- текст соо хэрэгтэй мэдээсэлээ олохо;
- үзэжэ байһан материалаа өөрынгөө дүршэлтэй зэргэсүүлхэ;
- текст дотор табиһан асуудалда харюу олохо;
- уран үгын удхыень тайлбарилха;
- харша болон дүтэрхы удхатай үгэнүүды олохо;
- танигдаагүй үгэнүүдэй удхыень текст соо тухайлха.

Коммуникативна дүнгүүд:

- бүлэгэй ажалда һонирхол үзүүлхэ;
- зүбөөр асуудал табиха;
- бүлэгэй ажалда нэгэ һанал зүбшэн хэлсэхэ;
- хэлэлгын уран арганууды (голос, темп, мимика, жест, движение) хэрэглэн хүнтэй харилсаха;

- хүнэй һанамжа зүбөөр ойлгохо, тэрээндэ хүндэтэйгөөр хандаха;
- хамтын ажал анхарха, өөрынгөө һанамжа оруулха;
- нравственна ойлгосонууды(хани барисаан, түрэл гарал, гэр бүлэ, үетэн нүхэд)

мэдэрхэ;

- хамтын ажалай дүн сэгнэхэ.

Буряад хэлээр шадабари (предметные):

- Багшын, нүхэдэйнгөө хөөрэхэн, уншаһан текст хадуун абаха;
- Бүхэли үгөөр, зүбөөр, ойлгосотойгоор, уранаар уншаха;
- Текстын нэрын удха ойлгохо, үгтэһэн нэрэнүүд сооһоо текстын удхада таараха нэрэ шэлэхэ;

•Хөөрэхэн, асууһан, шангадхаһан мэдүүлэлнүүдэй янзанууды мэдэхэ, тэдэниие аянгалха;

- Мэдүүлэл бэшэг дээрэ харуулха;
- Мэдүүлэлнүүды зохёохо, хүсөөхэ, сэгнэхэ, зүб болгохо;
- Үгэнүүдтэ асуудал табиха;

- Үгэнүүдые асуудалнуудаарнь бүлэгүүд болгохо;
- Үгэ соохи абьяануудые зүбөөр нэрлэхэ, аялган болон хашалган абьяануудай илгарал нэрлэхэ;
  - Үгэ үедэ хубааха. шэнэ мүртэ яажа нүүлгэхые мэдэхэ;
  - Буряад алфавит мэдэхэ. алфавидаар үгэнүүдые хубарюулха;
  - Үгэ соохи түргэн болон удаан аялгануудай үүргэ ойлгохо (үгын удха ондоо болгодогыень);
    - Үгэ соохи йотированна үзэгүүдэй «ажал» мэдэхэ: хашалганай удаа, үгын болон үеын эхиндэ;
    - Дүримүүдые баримталан, үгэ соо аялган үзэгүүдые зүб бэшэжэ шадаха (аялганай тааралдал. аялганай хубарил. түргэн у-ү, удаан уу-үү, уй-үй, ы-ии, өө-ээ);
    - Хонгёо ба бүдэхи хашалгануудые илгаруулха;
    - Хатуу ба зөөлэн хашалгануудые илгаруулха, хашалгануудай зөөлэниие харуулха арга мэдэхэ:
      - Үгэ соо бүдэхи хашалгануудай урда дайралдадаг б, г, д, хашалгануудай үгүүлбэри тухай мэдэхэ;
      - Абтаһан үгэ тухай ойлгосотой байха, абтаһан үгын сохилтотой аялганай үгүүлбэри болон бэшэлгэ мэдэхэ, хашалган хүүлтэй ородоор бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүдэй буряад хэлэн дээрэ бэшэлгэ мэдэхэ, абтаһан үгын хүүлэй сохилтогүй аялганай бэшэлгэ мэдэхэ;
      - Юумэнэй нэрэ тухай ойлгосотой байха: хэн? Юун? Гэжэ асуудалда харюусадаг, юумэ нэрлэдэг, нэгэнэй, олоной тоогой түхэлнүүдтэй байдаг, олоной тоогой түхэл тусхай залгалтануудаар харуулагдадаг, тусхайта юумэнэй нэрэнүүд, тэдэнэй янзанууд, ехэ үзэгөөр бэшэг дээрэ харуулагдаха тухай, юумэнэй нэрын асуудалнуудаар хубилха ёһо мэдэхэ;
      - Үйлэ үгэ тухай ойлгосотой байха: хэлэлгэ соохи үүргэ, Юу хэнэб? Яажа байнаб? гэжэ асуудалда харюусадаг. юумэнэй үйлэ нэрлэдэг, үйлэ үгэ мэдүүлэл соо хэлэгшэ болодог гэжэ мэдэхэ;
      - Тэмдэгэй нэрэ тухай ойлгосотой байха: хэлэлгэ соохи үүргэ, Ямар? гэжэ асуудалда харюусадаг, юумэнэй шанар. тэмдэг нэрлэдэг, удхаараа юумэнэй нэрэтэй нягта холбоотой байдаг, тэмдэгэй нэрын жэшээ дээрэ синонимууд, антонимууд гэжэ үгын удха мэдэдэг болохо;
      - Үгын бүридэл тухай мэдэсэтэй болохо: үгын үндэһэн, түрэл үгэнүүд, нэгэ үндэһэтэ үгэнүүдэй шэнжэ. үгын үндэһэ илгаха тухай, түрэл үгэнүүд болон нэгэ түхэлнүүд гэжэ ойлгосонуудые илгаруулха:
        - Хэлэлгэ тухай ойлгосотой болохо: хэлэлгэ мэдүүлэлнүүдһээ бүридэдэг, мэдүүлэлнүүд хоорондоо удхын харилсаатай байдаг, хэлэлгэ аман бэ бэшэгэй гэжэ илгардаг, монолог болон диалог гэжэ байдаг;
        - Текст, абзац тухай ойлгосотой болохо, текст хубинуудта хубаажа, түсэб табиha шадабаритай болохо. зураглаһан. домоглоһон текстнүүдэй шанарнуудые мэдэхэ;
        - Хэлэлгын нюусануудтай танилсаха: фразеологизмуудай, оньһон, хошоо үгэнүүдэй үүргэ ойлгохо:
          - Зурагаар гү. али үгтэһэн темээр багахан зураглаһан гү, домоглоһон гү, али холимог түхэлэй текст зохёожо шадаха ёһотой, тэрэнэ бэшэгэй хэлэлгээр харуулха ёһотой;
          - Хоёрдохи класста буряад хэлээр олгогдохо гол шадабари - буулгажа бэшэхэ шадабари: алгоритм хамта зохёохо, тэрэнээр буулгаха, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал сэгнэхэ.

Раздел 3. Содержание тем учебного курса

№ п/п	Список разделов	Кол – во часов	Используемая платформа ДО	Формируемые УУД по курсу
1	Мэдуулэл (1 6 ч.)	11	РЭШ	Багшатаяа оорынго, нухэдэйнгоо зохёо он ажал уридзохёогдо он тусхай критеринуудые шалгаха; Багшын угэ эн тусэбоор, алгоритмаар худэлжэ шадаха;
2	Угэ.	10	РЭШ	Номоор худэлхэ; Зурагаар зохёолго бэшэхэ; Багшатаяа нухэдтэеэ хамта дун гаргаха; Угоор хэлэгдэ эн ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тиин ооргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо миин угоор хоорэхэ; Текстын удха дамжуулха;
3	Буряад алфавит	4	РЭШ	Номоор худэлхэ; Зурагаар зохёолго бэшэхэ; Багшатаяа нухэдтэеэ хамта дун гаргаха;
4	Абяан ба узэгууд	6	РЭШ	Оорынгоо анал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан текст зохёожо, бэшэгэй хэлэлгээр харуулха; Уран гоёор уншаха, хоорэхэ; Классайнгаа ухибуудтэй, багшатаяа яагаад ажалаа эмхэйдхэхэ, ямар журамаар сахиха тухайгаа хэлсэхэ; Хоёр хоёроороо, булэг булэгоороо худэлхэ, тиин олон ондоо «тушаал» бэе дээрээ абаха; ударидагшын, даабари дуургэгшын, бэшээшын г.м.
5	Аялган узэгуудые зуб бэшэлгэ	16	РЭШ	Оорынгоо анал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан текст зохёожо, бэшэгэй хэлэлгээр харуулха; Уран гоёор уншаха, хоорэхэ; Классайнгаа ухибуудтэй, багшатаяа яагаад ажалаа эмхэйдхэхэ, ямар журамаар сахиха тухайгаа хэлсэхэ; Хоёр хоёроороо, булэг булэгоороо худэлхэ, тиин олон ондоо «тушаал» бэе дээрээ абаха; ударидагшын, даабари дуургэгшын, бэшээшын г.м.
6	Хашалган абяан ба узэгууд	14	РЭШ	Оорынгоо анал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан текст зохёожо, бэшэгэй хэлэлгээр харуулха; Уран гоёор уншаха, хоорэхэ;

				Классайнгаа ухибуудтэй, багшатая яагаад ажалаа эмхэйдхэхэ, ямар журамаар сахиха тухайгаа хэлсэхэ; Хоёр хоёроороо, булэг булэгоороо худэлхэ, тиин олон ондоо «тушаал» бэе дээрээ абаха; ударидагшын, даабари дуургэгшын, бэшээшын г.м.
7	Абгаһан угэнууд	4	РЭШ	Оорынгоо анал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан текст зохёожо, бэшэгэй хэлэлгээр харуулха; Уран гоёор уншаха, хоорэхэ; Классайнгаа ухибуудтэй, багшатая яагаад ажалаа эмхэйдхэхэ, ямар журамаар сахиха тухайгаа хэлсэхэ; Хоёр хоёроороо, булэг булэгоороо худэлхэ, тиин олон ондоо «тушаал» бэе дээрээ абаха; ударидагшын, даабари дуургэгшын, бэшээшын г.м.
8	Юумэнэй нэрэ	8	РЭШ	Угоор хэлэгдэ эн ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тиин ооргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо миин угоор хоорэхэ; Текстын удха дамжуулха;
9	Үйлэ үгэ	2	РЭШ	Угоор хэлэгдэ эн ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тиин ооргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо миин угоор хоорэхэ; Текстын удха дамжуулха;
10	Тэмдэгэй нэрэ	2	РЭШ	Оорынгоо анал бодол аман хэлэлгээр, тиихэдэ багахан текст зохёожо, бэшэгэй хэлэлгээр харуулха; Уран гоёор уншаха, хоорэхэ; Классайнгаа ухибуудтэй, багшатая яагаад ажалаа эмхэйдхэхэ, ямар журамаар сахиха тухайгаа хэлсэхэ; Хоёр хоёроороо, булэг булэгоороо худэлхэ, тиин олон ондоо «тушаал» бэе дээрээ абаха; ударидагшын, даабари дуургэгшын, бэшээшын г.м.
11	Үгын үндэһэн. Түрэл үгэнүүд	7	РЭШ	Багшатая хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха; Хэшээлдээ юу хэ энээ хойно хойно оонь тоолохо; Юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ (прогнозировать); Багшатая оорынго, нухэдэйнгоо зохёо он ажал уридзохёогдо он тусхай критеринуудые шалгаха; Багшын үгэ эн тусэбоор, алгоритмаар

				худэлжэ шадаха
12	Хэлэлгэ	11	РЭШ	Оорынгоо анал бодол аман хэлэлгээр, тийхэдэ багахан текст зохёожо, бэшэгэй хэлэлгээр харуулха; Уран гоёор уншаха, хоорэхэ; Классайнгаа ухибуудтэй, багшатая яагаад ажалаа эмхэйдхэхэ, ямар журамаар сахиха тухайгаа хэлсэхэ; Хоёр хоёроороо, булэг булэгоороо худэлхэ, тийн олон ондоо «тушаал» бэе дээрээ абаха; ударидагшын, даабари дуургэгшын, бэшээшын г.м.
13	Хэлэлгын нюусанууд	2	РЭШ	Багшатая оорынго, нухэдэйнгоо зохёо он ажал уридзохёогдо он тусхай критеринуудые шалгаха; Багшын угэ эн тусэбоор, алгоритмаар худэлжэ шадаха;

Раздел 4. Булэгууд болон темэнуудые узэхэ тусэблэлгэ

№	Раздел Темэ	Саг	Нара үдэр	
			План	Факт
Мэдүүлэл (16 час)				
1	Мэдүүлэл гэжэ юун бэ?	2		
2	Мэдүүлэлэй эхиндэ ямар үзэг бэшэгдэхэб?	2		
3	Мэдүүлэлэй шухала гэшүүн гэжэ юун бэ?	2		
4	Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд ямар нэрэтэйб?	2		
5	Мэдүүлэл соохи үгэнүүдэй холбоо яаж олохоб?	2		
6	Юрэ хоорэһэн, асууһан мэдүүлэлнууд	2		
7	Хэлэлгэ соо элдэб янзын мэдүүлэлүүд хэрэгтэй гү?	2		
8	Мэдүүлэлэй һүүлдэ ямар сэглэлтын тэмдэг табигдахаб?	2		
Үгэ. Абян ба үзэгүүд (10 час)				
9	Үгэ гэжэ юун бэ? Словарна диктант.	2		
10	Аялган абян хашалган абянһаа юугээрээ илгаатайб?	2		

11	Юун үе бии болгоноб?	2		
12	Үгэ соо хэды үе байжа болохоб?	2		
13	Үе таһалжа, шэнэ мүртэ оруулха дүрим. Диктант.	2		
Буряад алфавит (4 час)				
14	Алфавит гэхэн үгэ юу тэмдэглэнэб?	2		
15	Үгэнүүдэй адли үзэгөөр эхилээ хаань, яжа алфавидай гуримаар бэшэхэб?	2		
Абяан ба үзэгүүд (6 час)				
16	Үгэ юунһээ бүридэнэб?	2		
17	Түргэн ба удаан аялганууд үгын удха ондоо болгоно гү? Словарна диктант.	2		
18	Йотирована үзэгүүд ямар бэ? Фонетическэ шүүлбэри.	2		
Аялган үзэгүүдэй зүб бэшэлгэ (16 час)				
19	Аялганай тааралдал гэжэ юун бэ?	3		
20	Аялганай хубарил гэжэ юун бэ?	3		
21	Түргэн у-ү	2		
22	Удаан уу-үү. Диктант.	2		
23	Дифтонг уй-үй. Словарна диктант.	2		
24	Удаан ы-ии аялганууд үгын хана бэшэгдэнэб?	2		
25	Удаан өө-ээ аялганууд үгэ соо ямар ушарта бэшэгдэхэб? Словарна диктант.	2		
Хашалган абяан ба үзэгүүд (14 час)				
26	Хонгёо ба бүдэхи хашалганууд	2		
27	Хату ба зөөлэн хашалганууд	2		
28	Зөөлэн тэмдэг (ь) ямар үүргэтэйб? Диктант.	2		
29	Хашалган яагаад зөөлэн болоноб?	2		
30	б хашалган	2		
31	г хашалган	2		

32	д хашалган. Рассказ зохёолго.	2		
Абтаһан үгэнүүд (4 час)				
33	Ямар үгэнүүд абтаһан үгэнүүд бэ? Диктант.	2		
34	Абтаһан үгын һүүлэй аялгание ягаад бэшэхэб?	2		
Юумэнэй нэрэ (8 час)				
35	Юумэнэй нэрэ гэжэ юун бэ? Сочинени.	2		
36	Юумэнэй нэрэ хэды юумэ тэмдэглэхэб?	2		
37	Тусхайта нэрэнууд гэжэ юун бэ?	2		
38	Юумэнэй нэрын хубилха ёһо. Диктант.	2		
Үйлэ үгэ (2 час)				
39	Хэлэлгэ соо үйлэ үгэ хэрэгтэй гү?	2		
Тэмдэгэй нэрэ (2 час)				
40	Тэмдэгэй нэрэ гэжэ ямар үгэнүүд бэ? Антонимууд. Синонимууд. .	2		
Үгын үндэһэн. Түрэл үгэнүүд (7 час)				
41	Үгэнүүдтэ «түрэлнүүд» байдаг гү?	1		
42	Нэгэ үндэһэтэ үгэнүүд ямар шэнжэтэйб?	2		
43	Үгын үндэһэ яжа олохоб? Словарна д\т. Шүүлбэри.	2		
44	Адли хубитай үгэнүүд түрэл үгэнүүд гээшэ гү?	2		
Хэлэлгэ (11 час)				
45	Хэлэлгэ гэжэ юун бэ?	1		
46	Монолог, диалог гэжэ юун бэ? Сочинени.	2		
47	Текст гэжэ юун бэ?	2		
48	Абзац гэжэ юун бэ? Изложени.	2		
49	Текст ямар хубинуудта хубааж болохоб? Зохёолго.	2		
50	Текст ямар янзануудтайбайдаг бэ? Диктант.	2		
Хэлэлгын нюусанууд (2 час)				

51	Хэлэлгын нюусанууд. Бэшэг бэшэлгэ.	2		

Раздел 5. Перечень учебно-методического обеспечения

1. Дылыквва Р.С., Базаргуруева Т.Б., Дугарова Д.Б. Буряд хэлэн. 2-дохи классай һуралсалай ном. – Улан – Удэ: ГБУ РЦ «Бэлиг», 2016.